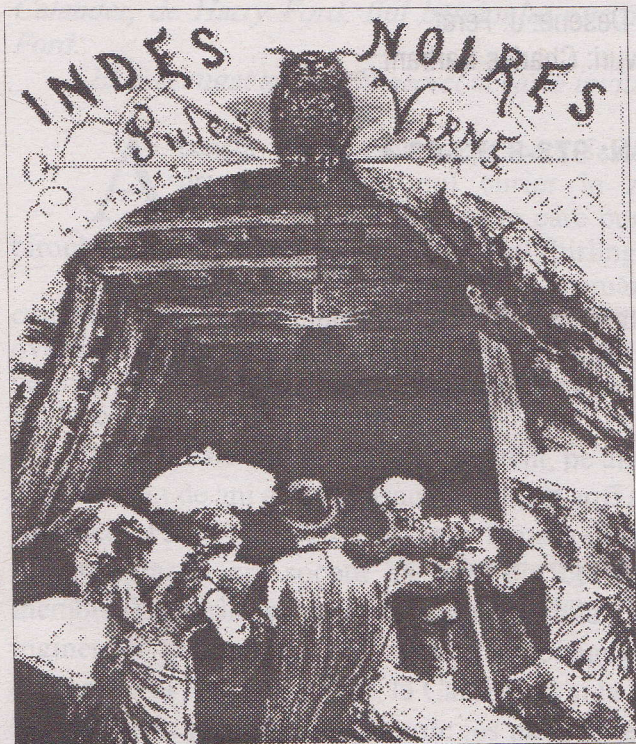

Jules Verne

INDIE NEGRE

REGIS GROUP

Capitolul I

Două scrisori care se contrazic

*„D-lui J.R. Starr, inginer, 30 Canongate, Edimburg
Dacă domnul James Starr va veni mâine la minele
Aberfoyle, groapa* Dochart, puțul Yarow, i se va face o
comunicare ce îl va interesa.*

*Domnul Starr va fi așteptat, toată ziua, la gara
Calander, de Harry Ford, fiul bătrânului overman Simon
Ford.*

El este rugat să țină în secret această invitație.“

Aceasta era scrisoarea pe care James Starr o primi de la primul curier în ziua de 3 decembrie 18..., scrisoare care purta timbrul biroului poștei din Aberfoyle, Comitatul Stirling, Scoția.

Curiozitatea inginerului a fost nemărginită. Îl cunoștea de multă vreme pe Simon Ford, unul din foștii overmani** din minele Aberfoyle, căruia, timp de douăzeci de ani, James Starr îi fusese director, ceea ce, la minele engleze, se numește „viewer“.

James Starr era un bărbat bine făcut, pe umerii căruia cei cincizeci de ani ai săi apăsau tot atât cât ar fi avut numai patruzeci. Făcea parte dintr-o veche familie din Edimburg, în sânul căreia era socotit ca unul din cei mai distinși membri. Lucrările sale cinsteau respectabila corporație a inginerilor care, puțin câte puțin, străpungeau subsolul carbonifer al Regatului Unit, la Cardiff, ca și la Newcastle, la Newcastle ca și în ținuturile de jos ale Scoției. Dar mai cu seamă, în fundul misterioaselor mine Aberfoyle, care se mărginesc cu minele Alloa și ocupă o parte din comitatul Stirling, își cucerise Starr stima generală. Acolo își

* Se subânțelege o parte din minele Aberfoyle

**Supraveghetori ai lucrătorilor

petrecuse aproape toată viața. Se știe că englezii au dat întinselor lor mine un nume foarte semnificativ și nimerit: „Indiile-Negre“ și aceste Indii au contribuit poate mai mult decât Indiile Orientale la creșterea surprinzătoare a bogăției Regatului Unit. Într-adevăr, ziua și noaptea, un popor întreg de mineri muncește la extragerea cărbunelui din subsolul britanic, acest prețios combustibil, absolut necesar vieții industriale. În acea vreme nu exista teama lipsei de lucru.

Mai erau de exploatat marile zăcăminte carbonifere aflate în cele două lumi. Fabricile, locomotivele, vapoarele, uzinele cu gaz nu duceau lipsă de combustibil mineral. Dar în ultimii ani, consumația crescuse într-atât încât unele straturi fuseseră sleite până la cele mai sărace vine. Acum părăsite, aceste mine găureau și brăzdau pământul cu puțurile lor goale și cu galeriile sterpe.

Întocmai la fel era și cazul minelor Aberfoyle.

Cu zece ani înainte, ultimul vagonet ridicase ultima tonă de cărbune din acest zăcământ. Materialul de la „fund“, mașinile menite tracțiunii mecanice pe șinele galeriilor, berlinele* formând trenurile subterane, tramvaiele subterane, cuștile deservind puțurile de extracție, țevile pentru găurit, cu ajutorul aerului comprimat, într-un cuvânt tot ce forma uneltele trebuincioase pentru exploatare, fusese scos din adâncimile minei și părăsit pe suprafața solului.

Din acest material, nu rămăseseră decât lungile scări de lemn deservind adâncimile minei prin puțul Yarow, singurul prin care puteai coborî la galeriile inferioare ale gropii Dochart, de la încetarea lucrului.

La suprafață, clădirile care altădată îi adăposteau pe lucrătorii de la „lumină“ arătau locul unde fuseseră săpate puțurile, acum cu totul părăsite, care formau minele Aberfoyle.

Tristă a fost ziua când minerii părăsiră mina în care trăiseră atâția ani.

Inginerul strânse miile de lucrători care formau harnica și curajoasa populație a minei. Supraveghetori, rostogolitori, conducători, săpători, lemnari cantonieri, încasatori, cântăritori, fierari, tâmplari, toți, femei, copii, bătrâni, lucrători de la „fund“ și de la „lumină“ erau adunați în imensa curte a gropii Dochart, altădată ticsită de cărbuni.

Acești oameni bravi, pe care nevoile vieții aveau să-

* Un fel de vagonet închis

i despartă, ei care de atâția ani se succedaseră din tată în fiu în vechea Aberfoyle, așteptau ultimele cuvinte de adio ale inginerului. Compania le împărțise, cu titlul de gratificație, beneficiile anului curent. Era cam puțin, într-adevăr, căci veniturile nu întreceau cu mult cheltuielile exploatării, dar acești bani trebuiau să le servească drept ajutor până vor fi tocmiți fie la minele învecinate, fie la fermele sau uzinele comitatului.

James Starr stătea înaintea șopronului cel mare. Simon Ford, overmanul gropii Dochart, atunci în vârstă de cincizeci și cinci de ani, și alți câțiva conducători de lucrări, îl înconjurau.

James Starr se descoperi. Minerii, cu pălăriile în mână, păstrau o tăcere adâncă.

Scena de adio avea un caracter mișcător și, în același timp, nelipsit de o oarecare măreție.

- Iubiți prieteni, zise inginerul, momentul despărțirii a sosit. Minele Aberfoyle, care de atâția ani ne chemau la muncă comună, sunt acum sleite. Cercetările noastre nu au avut darul de a descoperi un nou zăcământ, și de curând ultima bucată de cărbune a fost scoasă din groapa Dochart!

Și zicând acestea, James Starr arătă un bloc mare de cărbune, păstrat în fundul unui vagonet.

- Această bucată de cărbune, iubiți prieteni, reluă James Starr, e ca ultima picătură de sânge ce circulă prin venele minei! Noi o vom păstra, după cum am păstrat și prima bucată de cărbune extras acum o sută cincizeci de ani, din zăcămintele minei Aberfoyle. Între aceste două bucăți, multe generații de lucrători s-au perindat în gropile noastre! Acum s-a sfârșit! Ultimele cuvinte ce le rostește inginerul vostru, sunt cuvinte de adio. Ați trăit din mină, care s-a golit prin brațul vostru. Munca a fost aspră, dar nu fără folos pentru voi. Marea noastră familie se va împrăștia, și nu e de așteptat ca membri ei să se mai reunească vreodată în viitor. Dar nu uitați că am trăit mult timp împreună și că la minerii din Aberfoyle era o datorie de a se ajuta unii pe alții. Foștii voștri șefi nu vă vor uita. Când ați muncit împreună e cu neputință să fiți străini unii

pentru alții. Noi vom veghea asupra voastră și oriunde veți merge ca oameni cinștiți, sprijinul nostru vă va urma. Adio, deci, iubiți prieteni și Dumnezeu să fie cu voi!

Acestea fiind spuse, James Starr îl îmbrățișă pe cel mai bătrân lucrător din mină, căruia i se umeziseră ochii. Apoi overmanii diferitelor gropi veniră să strângă mâna inginerului în timp ce minerii agitau pălăriile și strigau:

- Adio, James Starr, șeful și prietenul nostru!

Cuvintele de adio trebuiau să lase o amintire nepieritoare în inimile bravilor miniери. Dar încetul cu încetul, populația tristă părăsi curtea cea mare. O tăcere adâncă urmă zgomotului asurzitor care umpluse până atunci mina Aberfoyle.

Lângă James Starr nu mai rămăsese decât un singur om. Era overmanul Simon Ford. Aproape de el stătea un băiat de vreo cincisprezece ani, fiul său Harry, care muncea de câțiva ani la „fund“. James Starr și Simon Ford se cunoșteau și cunoscându-se se stimau unul pe altul.

- Adio, Simone, zise inginerul.

- Adio, domnule James, răspuse overmanul, sau mai bine zis, dați-mi voie să adaug: La revedere!

- Da, la revedere, Simone! reluă James Starr. Știi că oricând aș fi fericit să te întâlnesc și să pot vorbi cu dumneata de trecutul vechii Aberfoyle.

- O știi domnule James.

- Casa mea din Edimburg îți este deschisă!

- E cam departe Edimburg-ul! răspuse overman-ul clătinând din cap.

- Departe, Simon! dar unde ai de gând să locuiești?

- Tot aici, domnule James Nu vom părăsi mina, bătrâna noastră doică, deși laptele a secat! Soția mea, fiul meu și cu mine vom căuta să-i rămânem mai departe credincioși.

- Adio deci, Simon, răspuse inginerul a cărui voce, deși fără voia lui, trăda emoția.

- Nu! vă repet: la revedere domnule James! răspuse overmanul și nu adio! Simon Ford vă va revedea la Aberfoyle!

Oricum, inginerul, Madge, Simon și Harry Ford erau salvați. Ei fură conduși la vilă, trecând din nou prin deschizătura îngustă pe care purtătorul felinarului părea a fi voit să i-o arate lui sir W. Elphiston.

Și dacă James Starr și însoțitorii săi nu putuseră regăsi deschizătura galerei pe care o deschisese dinamita, motivul era că acea deschizătură fusese bine astupată cu roci suprapuse, pe care, în întunericul adânc, nu le putuseră nici recunoaște, nici da la o parte.

Astfel, în timp ce ei explorau vasta peșteră, orice comunicație între vechea și Noua Aberfoyle fusese închisă de o mână criminală.

Capitolul XIII

Coal-City

După trei ani de la aceste întâmplări, călăuzele Joanne sau Murray recomandau „ca o mare atracție“ numeroșilor turiști care parcurgeau comitatul Stirling, o vizită de câteva ore la minele Noii Aberfoyle. Nici o mină, indiferent din ce țară din lumea veche sau nouă, nu prezenta un aspect mai curios.

Din capul locului, vizitatorul era transportat fără pericol sau oboseală, la o adâncime de o mie cinci sute de picioare sub suprafața comitatului.

Într-adevăr, în partea de sud-vest a Callanderului, un tunel oblic, împodobit cu o intrare monumentală, cu turnulețe, orificii, se deschidea în pământ. Acest tunel cu panta lină, larg scobit, sfârșea direct în acea peșteră atât de ciudat săpată în masivul solului scoțian.

O cale ferată dublă, cu vagonetele mișcate prin forță hidraulică, deservea din oră în oră satul care se înjghebase în subsolul comitatului, sub numele puțin cam pretențios poate de Coal-City, adică Cetatea Cărbunelui.

Vizitatorul, ajuns la Coal-City, se găsea într-un

mediu unde electricitatea juca un rol de prim ordin, ca agent de căldură și lumină.

Într-adevăr, puțurile de aerisire, oricât de numeroase ar fi fost ele, nu ar fi putut goni îndeajuns întunericul adânc ce domnea în Noua Aberfoyle. Cu toate acestea, o lumină vie umplea acest mediu întunecos, unde numeroase globuri electrice înlocuiau globul solar. Suspendate sub bolți, atârinate de stâlpi naturali, alimentate de curent continuu produs de mașini electromagnetice, unele ca sori, altele ca stele, ele luminau cu o lumină strălucitoare mină. Când sosea ora somnului, un întrerupător era suficient pentru a produce în mod artificial noaptea în adâncile abisuri ale minei.

Toate aceste aparate, mari sau mici, funcționau în vid, adică arcurile lor luminoase nu comunicau deloc cu aerul înconjurător. Astfel că, în cazurile când atmosfera ar fi fost amestecată cu grisul, într-o proporție detunătoare, nici o explozie nu ar fi fost de temut. Agentul electric era deci folosit la toate necesitățile vieții industriale și casnice, în casele din Coal-City, ca și în galeriile exploatare ale Noii Aberfoyle.

Trebuie să spunem înainte de toate, că prevederile inginerului James Starr, în ceea ce privește exploatarea noii mine, nu fuseseră deloc dezmințite. În partea de vest a peșterii, la un sfert de milă de Coal-City, primele mine fuseseră atacate de cazmaua minerului. Cetatea uvrieră nu ocupa deci centrul exploatare. Lucrările de fund erau direct puse în legătură cu lucrările de la lumină, prin puțurile de aerisire și de extracție, care puneau diferite etaje ale minei în comunicare cu solul. Marele tunel unde funcționa trenul cu tracțiune hidraulică, nu slujea decât la transportul locuitorilor din Coal City.

Ne reamintim cât de ciudată era conformația acestei peșteri uriașe unde bătrânul overman și tovarășii săi se opriseră în timpul primei lor explorări. Acolo, deasupra

capului lor, se întindea o boltă cu curbura ogivală. Stâlpii care o susțineau se pierdeau în bolta de schiste, la o înălțime de trei sute de picioare, înălțime aproape egală cu aceea a peșterii Mammoth-Dome, cu grotle Kentucky.

Se știe că această enormă scobitură, poate ușor cuprinde cinci mii de persoane. Această parte a Noii Aberfoyle avea aceeași proporție și chiar aceeași dispunere. Dar în locul admirabilelor stalactite ale celebrei grote, privirea se izbea de umflăturile vinelor de cărbuni care păreau a țâșni din toți pereții sub presiunea faldurilor schistoase. Păreau niște sculpturi de cărbune în relief, ai căror fluturași se aprindeau sub razele globurilor.

Dedesubtul acestei bolți se întindea un lac comparabil prin întinderea sa cu Marea Moartă a „Peșterilor-Mammoth“, lac adânc, a cărui apă transparentă furnica de pești fără ochi, și căruia inginerul îi dădu numele de Malcolm.

În această scobitură naturală, își zidise Simon Ford noua sa vilă, și el n-ar fi schimbat-o pentru cel mai frumos palat din Princestreet, din Edimburg. Această locuință era așezată pe malul lacului și cele cinci ferestre ale ei se deschideau în apele negre, care se întindeau cât vezi cu ochii.

După două luni, o a doua locuință se ridicase în vecinătatea vilei lui Simon Ford: aceea a lui James Starr. Inginerul se atașase cu trup și suflet Noii Aberfoyle. Dorise și el să locuiască acolo și numai afaceri importante îl puteau face să urce sus, la lumina zilei. Într-adevăr, acolo locuia în mijlocul lumii sale de mineri.

Îndată ce se aflase de descoperirea noilor zăcăminte, toți lucrătorii vechii mine se grăbiseră să părăsească plugul și sapa, pentru a relua cazmaua sau ciocanul. Atrăși de siguranța că nu le va lipsi niciodată lucrul, ademeniți de prețurile mari ce se vor plăti muncitorilor datorită viitoarei prosperități a minei, ei părăsiseră exteriorul solului pentru interior și își mutaseră locuința în mină, care, prin

dispunerea ei naturală, se preta acestei instalări.

Casele de mineri, construite din cărămidă, se rânduiseră într-un mod pitoresc, unele pe malurile lacului Malcolm, altele sub acele arcuri de zid care păreau făcute pentru a rezista apăsării bolților. Lucrătorii care taie stâncă și cei care transportă cărbunele, conducătorii de lucrări, lemnarii care propteau galeriile, cantonierii cărora le este încredințată repararea bolților, oamenii ocupați cu așezarea pietrelor în locul cărbunelui în părțile exploatate, în sfârșit... toți acești lucrători care sunt mai mult

întrebuințați la lucrările de fund, își stabiliseră locuința lor în Noua Abertoyle și fondară, puțin câte puțin, Coal-City, situat sub puntea orientală a lacului Katrine, în nordul comitatului Stirling.

Deci, pe malurile lacurilor Malcolm se ridicase un fel de sat flamand. O bisericuță, înălțată sub ocrotirea Sfântului Giles domina acest ansamblu din înălțimea unei stânci enorme, ale cărei poale se scăldau în apele acestei mări subterane.

Când viile raze proiectate de globurile atârinate de stâlpii bolții luminau acest sat subteran, el se prezenta sub un aspect puțin cam fantastic, de un efect ciudat, care îndreptătea recomandarea călăuzelor Murray sau Joanne. De aceea vizitatorii veneau cu droaia.

E de prisos să mai spunem că locuitorii din Coal City se arătau mândri de instalația lor. Ei nu părăseau decât rar cetatea uvrieră, imitându-l astfel pe Simon Ford, care nu voia niciodată să iasă.

Bătrânul overman susținea că „colo sus“ plouă mereu și, ținând seamă de clima Regatului Unit, trebuie admis că el avea oarecare dreptate. Familiile Noii Aberfoyle o duceau bine. De trei ani își creaseră o situație oarecum bună, lucru ce nu s-ar fi putut realiza niciodată la suprafața comitatului. Mulți copilași, care se născuseră pe vremea când fuseseră reluate lucrările, nu respiraseră niciodată aerul exterior.

Ceea ce îl făcuse pe Jack Ryan să spună:

- Iată optsprezece luni de când au încetat să sugă de la mamele lor și totuși ei nu au văzut încă lumina zilei!

Și, fiindcă veni vorba, trebuie notat că printre cei dintâi sosiți la chemarea inginerului fusese și Jack Ryan. Tânărul voios crezuse de datoria sa să-și reia vechea meserie. Ferma Melrose îl pierduse deci pe cântărețul ei obișnuit. Dar nu înseamnă că Jack Ryan nu mai cânta. Dimpotrivă, și ecourile sonore ale Noii Aberfoyle se foloseau de plămâniilor lor de piatră pentru a-i răspunde.

Jack Ryan se stabilise în noua vilă a lui Simon Ford.